

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про добровільні пенсійні фонди»»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту акта

Проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про добровільні пенсійні фонди»» розроблено з метою забезпечення належного податкового регулювання відносин пов'язаних з запровадженням в Україні нового інституту у сфері накопичувального пенсійного забезпечення, а саме добровільних пенсійних фондів відповідно до проєкту Закону України «Про добровільні пенсійні фонди».

Чинні положення Податкового кодексу України регулюють питання оподаткування виключно у сфері функціонування недержавних пенсійних фондів, страхових організацій та банків, що здійснюють пенсійне забезпечення відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення». Водночас Податковий кодекс України не містить норм, які б визначали особливості оподаткування добровільних пенсійних фондів, а також прав та обов'язків податкових агентів.

Відсутність відповідного податкового регулювання унеможливило повноцінне функціонування добровільних пенсійних фондів після набрання чинності проєктом Закону України «Про добровільні пенсійні фонди», створить правову невизначеність щодо оподаткування операцій, пов'язаних із формуванням та використанням пенсійних накопичень, а також може призвести до неоднакового застосування норм податкового законодавства контролюючими органами та учасниками правовідносин.

Прийняття проєкту акта створить необхідні передумови для функціонування добровільних пенсійних фондів, сприятиме розвитку довгострокових пенсійних заощаджень населення, залученню внутрішніх інвестиційних ресурсів в економіку України та підвищенню рівня соціального захисту фізичних осіб шляхом диверсифікації джерел їх пенсійного забезпечення.

Реалізація положень проєкту акта також сприятиме розвитку третього рівня пенсійної системи відповідно до кращої світової практики, підвищенню довіри фізичних осіб до механізмів накопичення пенсійних заощаджень і формуванню додаткових довгострокових інвестиційних ресурсів, необхідних для післявоєнного відновлення та сталого економічного розвитку України.

2. Мета і завдання проєкту акта

Метою проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про добровільні пенсійні фонди»» є визначення особливостей податкового режиму для добровільних пенсійних фондів, їх вкладників, учасників та вигодонабувачів та синхронізація

положень проекту Закону України «Про добровільні пенсійні фонди» з кореспондуючими положеннями Податкового кодексу України.

3. Загальна характеристика та основні положення проекту акта

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про добровільні пенсійні фонди»» спрямований на врегулювання податкових аспектів функціонування добровільних пенсійних фондів та забезпечення узгодженості положень Податкового кодексу України із положеннями проекту Закону України «Про добровільні пенсійні фонди».

Проектом акта пропонується внести зміни до Податкового кодексу України, якими передбачається:

розширити понятійний апарат Податкового кодексу України шляхом включення добровільних пенсійних фондів до визначення недержавного пенсійного забезпечення та уточнення окремих термінів, що використовуються у сфері пенсійних накопичень;

поширити на внески до добровільних пенсійних фондів положення щодо оподаткування доходів фізичних осіб, у тому числі під час визначення бази оподаткування та доходів, які не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку;

надати фізичним особам право на включення до податкової знижки сум пенсійних внесків, сплачених за пенсійними договорами з добровільними пенсійними фондами, за аналогією з механізмом, що застосовується до недержавних пенсійних фондів;

визначити податкових агентів щодо доходів, які виплачуються учасникам та вигодонабувачам добровільних пенсійних фондів.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Правовідносини у цій сфері регулюватимуться нормами, передбаченими проектом Закону України «Про добровільні пенсійні фонди».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту акта

Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про добровільні пенсійні фонди»» забезпечить формування цілісного та узгодженого податкового механізму функціонування добровільних пенсійних фондів,

необхідного для практичної реалізації положень Закону України «Про добровільні пенсійні фонди».

Реалізація проєкту акта матиме позитивні соціальні наслідки, зокрема сприятиме розширенню можливостей фізичних осіб щодо самостійного формування додаткових пенсійних накопичень, диверсифікації джерел пенсійного забезпечення та підвищенню рівня фінансової захищеності населення після завершення трудової діяльності.

Очікується, що прийняття проєкту акта позитивно вплине на розвиток системи добровільного пенсійного забезпечення та фінансового ринку України. Формування довгострокових пенсійних накопичень створить додаткове джерело внутрішніх інвестиційних ресурсів, що можуть бути спрямовані на фінансування економічного розвитку, відновлення інфраструктури, реалізацію інвестиційних проєктів та забезпечення післявоєнної відбудови України.

Народні депутати України

Гетманцев Д.О. та інші

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000440A310097A5DC00
Дійсний до: 12.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
20д9/1-2026/199363 від 25.08.2026

2322152